

Klassiek Concert

St-Martinuskerk Oekene-Roeselare 1 april 2016

- inleiding: 19:30 u.

- concert: 20:30

Arvo PÄRT (°1935 Paide Estland) – STABAT MATER (1985)

GOEYVAERTS STRING Trio & ZANGERS VOX LUMINIS

Goeyvaerts Strijktrio:

- Kristien Roels, viool
- Kris Matthyssens, altviool
- Pieter Stas, cello

Zangers Vox Luminis:

- Zsuzsi Tóth, sopraan
- Barnabás Hegyi, altus
- Olivier Berten, tenor

Een wondermooi concert over dood en verrijzenis, gebracht door één van de beste Belgische strijktrio's en drie zangers van Vox Luminis, in de stemmige dorpskerk van Oekene. Alle ingrediënten voor een ingrijpende concertbelevens.

De Estse componist Arvo Pärt bereikte in 1985 met zijn 'Stabat Mater' een ware cultstatus. Het zijn de puurheid en het respect voor stilte die het werk zo aangrijpend maken. Hij creëerde hiermee een werk van tijdloze schoonheid: één van de muzikale topmomenten uit de twintigste eeuw. Veel componisten schreven "hun" 'Stabat Mater', Arvo Pärts versie is zonder meer adembenemend!

In het najaar van 2014 werd de opname van dit werk bekroond met een Edison Award. Uit het juryrapport: *"Het Goeyvaerts String Trio laat Pärts Stabat Mater bloeien als nooit eerder gehoord: helder en vol boventonen."*

De SPIL in samenwerking met 'OekeneNV'/vzw Collectief 'De LINK'

www.stringtrio.net

TICKET:

BASIS € 19 incl. receptie

ABO & REDUCTIE € 18 incl. receptie

Hedendaagse muziek en liturgie? Geen voor de hand liggende combinatie. Slechts weinig componisten in de twintigste en de eenentwintigste eeuw schreven nog werken met een liturgische functie of op een religieuze tekst. En als dit gebeurt doordrenkt religieuze muziek vaak hun volledige oeuvre. In Pärt's *Stabat Mater* drijft de luisteraar vooral mee op de verstild tijdloze zee van tranen om het leed van Maria en de kruisiging van haar zoon.

Tijdloze schoonheid

Componisten die religieuze of liturgische muziek componeren zijn in de eerste plaats vaak zelf erg gelovig. Tijdens een periode van artistieke bezinning bekeerde de Estse componist Arvo Pärt zich in de jaren 1970 tot het Russisch-orthodoxe geloof. Daarvoor had hij nog werken in de toenmalige modernistische stijl geschreven. Hij schuwde seriële technieken niet en gold als een avant-gardecomponist. Een intense periode van studie, waarbij hij zijn artistieke aandacht op het gregoriaans en de vroege polyfonie richtte, veranderde zijn persoonlijkheid als componist volledig.

Samen met de Pool Henryck Gorecki (1933 – 2010) en de Brit John Tavener (1944) belichaamt Pärt zo het *Holy Minimalism*, religieuze muziek die zich bedient van technieken uit het (Amerikaanse) minimalisme. Pärt zelf gaf zijn componeerstijl het label *Tintinnabuli*, het meervoud van het Latijnse *tintinnabulum*, wat 'bel' of 'klok' betekent. Concreet keert Pärt hiermee terug naar de essentie van de tonale klank door te werken met drieklanken en stapsgewijze melodieën. In combinatie met een langzaam tempo en momenten van stilte leidt dit procédé tot meditatieve, subtiele en vaak statische muziek. Verder resoneert in de muziek van Pärt de rijke Baltische koortraditie met haar typische zachte dissonantie, waarin vooral zijn vocale muziek duidelijk baadt.

Stabat Mater Dolorosa is een middeleeuwse hymne gewijd aan Maria die naast het kruis van haar zoon staat, rouwend om de folteringen die hij heeft doorstaan. Vanaf de vijfde strofe wordt het lijden van Maria gekoppeld aan het *mede-lijden* van de gelovige met Maria. De gelovige wil voor zijn zonden boeten door hetzelfde lijden als Christus te ondergaan om op die manier de genade Gods te verdienen met het oog op het eeuwige leven. De tekst vertoont daarom een algehele evolutie van uitingen van pijn en verdriet (*dolorosa*) naar het verlangen naar eeuwigheid en glorie in de laatste verzen. *Fac ut animae donetur | Paradisi gloria*, staat er, of 'Doe mijn ziel de glorie erven | Van het hemels paradijs'.

Arvo Pärt volgt nauwgezet de structuur van het middeleeuwse gedicht. Op het ritmische vlak respecteert zijn muziek de versvoet. Die bestaat volledig uit trocheeën, met telkens een lange lettergreep, gevolgd door een korte. Op het metrische vlak neemt Pärt de structuur van de verzen uit het *Stabat Mater* over, met ofwel acht ofwel zeven lettergrepen per vers. En op het formele vlak bevat de compositie, zoals de hymne zelf, een onderverdeling in tien strofen. Die strofen zijn verdeeld in vier groepen; $2 + 3 + 3 + 2 = 10$. Daartussen weerklinken instrumentale interludia die door hun levendige karakter met de vier groepen contrasteren om zo het werk in balans te houden. Deze symmetrie wordt ten slotte omkaderd door een instrumentale inleiding en een coda, beiden precies even lang en haast identiek. Ondanks de redelijk grote contrasten in het werk, wekken de duur en de symmetrie het beleven van een soort tijdloosheid op, een typisch kenmerk van de muziek van Pärt.

Goeyvaerts Strijktrio

Het Goeyvaerts Strijktrio is in 1997 opgericht door violiste Kristien Roels, altviolist Kris Matthynssens en cellist Pieter Stas met als doel uitsluitend twintigste en eenentwintigste eeuwse repertoire uit te voeren. Het trio ontleent zijn naam aan de Belgische componist Karel Goeyvaerts die een belangrijke rol speelde in de ontwikkelingen binnen de Europese nieuwe muziek. Het ensemble speelt niet alleen bestaand werk, maar is ook actief met opdrachten voor nieuwe strijktrio's. Hun eerste cd verscheen bij Pavane Records met werk van Joseph Jongen, Eugène Ysaÿe en Louis De Meester. Deze cd werd met een 'Joker' bekroond in het cd-tijdschrift Crescendo. Het magazine 'Record Geijutsu' (Japan) citeert: "Their performance is full of delicacy and passion". Zij streven bij hun uitvoeringen naar authenticiteit en gaan daarvoor te rade bij eminente muzikanten en componisten zoals Alexander Ivashkin, Giya Kancheli, Henk Guittart, Sofia Gubaidulina, Alexander Knaifel... . Hun cd met strijktrios van Arnold Schoenberg, Anton Webern en Alfred Schnittke verscheen bij het gerenommeerde internationale label Challenge Records. Deze laatste cd ontving in verschillende magazines de hoogste quotering en onder andere een Gouden Label bij Klassiek Centraal, een nominatie als beste cd-productie voor de Klara's en een aanbeveling in Gramophone. In 2012 verscheen een nieuwe cd met strijktrio's getiteld String Trios from the East.

Zsuzsi Tóth - sopraan:

is geboren in Hongarije, waar ze op 7-jarige leeftijd begon met haar piano-opleiding. Zij volgde haar klassieke zangstudie aan de Faculteit voor Muziek van de Universiteit van Szeged (Hongarije) en behaalde haar Masters-diploma in 2004.

In 2009 behaalde zij haar Master Oude Muziek aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag, bij Peter Kooij, Jill Feldman en Rita Dams.

Zsuzsi Tóth heeft als soliste met verschillende ensembles gezongen, zoals Collegium Vocale Gent, L'Arpeggiata (Christina Pluhar), Vox Luminis, Le Concert Lorrain, Contrasto Armonico en The Music Party. Regelmatig zingt zij als ensemblelid in het Namur Chamber Choir en La Fenice (Jean Tubéry), de Nederlandse Bach Vereniging, Sette Voci (Peter Kooij), Collegium Vocale Gent (Philippe Herreweghe) en het Nederlands Kamerkoor.

Ze nam deel aan verschillende internationale wedstrijden met twee eerste prijzen, een derde prijs en een speciale prijs. (Ruma, Joegoslavië, 2002; Budapest, Hongarije, 2003; Szeged, Hongarije, 2004).

Barnabás Hegyi (1980) - altus:

studeerde directie, zang, kerkmuziek, compositie en orgel in Budapest. Hij studeerde van 2007 tot 2011 aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag het hoofdvak Oude Muziek-Zang bij Michael Chance, Rita Dams, Jill Feldmann en Peter Kooij. Momenteel studeert hij voor zijn master Oude Muziek-Zang aan de Fontys Hogeschool in Tilburg.

Hij won prijzen op verschillende zangconcoursen. Hij treedt veelvuldig in binnen en buitenland op als solist in zowel operarollen als solo concerten. Op meer dan 30 CD opnames is Barnabas te horen als solist, ensemblezanger of begeleider.

Naast zijn studie is Barnabas als zanger verbonden aan het Nederlands Kamerkoor, De Nederlandse Bach Vereniging, Vox Luminis Early Music Soloist Ensemble, Huelgas Ensemble en Ensemble Pygmalion. Barnabas is vader van drie kinderen.

Olivier Berten – tenor

Na communicatie- en multimediestudies, studeert Olivier Berten aan het Conservatoire Royal van Brussel, waar hij het Hoger Diploma Zang-Opera behaalt in de klas van Marcel Vanaud. Hij vervolmaakt zich in lied en melodie bij Udo Reinemann en andere grote meesters in de discipline aan de conservatoria van Amsterdam, Metz en Brussel. Hij studeert barokzang bij Monique Zanetti en Greta De Reyghere. Tijdens het seizoen 2004-2005 maakt hij deel uit van de Operastudio Vlaanderen. Hij werkt regelmatig met het Chœur de Chambre de Namur. Hij maakt zijn debuut aan de Koninklijke Muntchouwburg in december 2007 in de rol van Brühlmann ("Werther" van Massenet) onder leiding van Kazushi Ono. Ook heeft hij in het voorjaar van 2008 aan de Vlaamse Opera de hoofdrol in "Villa Vivaldi" van Wouter van Looy en Jan Van Outryve gezongen die in verschillende grote steden in Nederland is gespeeld.